

(Ģerbonis)
N bāriņtiesa

Reģistrācijas Nr.90000111111, Rīgas iela 99, N pilsēta, LV-1000,
tālr.:61234567, fakss 61234567, e-pasts: barintiesa@barintiesa.lv

LĒMUMS

N pilsētā

2014.gada 20.jūnijā

Nr.1-6/60

Par Pētera Bērziņa aizgādības tiesību pārtraukšanu Agnesei Bērziņai

N bāriņtiesa

šādā sastāvā: bāriņtiesas priekšsēdētāja I.Ozoliņa
un bāriņtiesas locekļi K.Pļaviņš un M.Liepiņa
ar sekretāri G.Bērziņu

bāriņtiesas sēdē Rīgas ielā 99, N pilsētā, piedaloties Agnesei Bērziņai un Gunai Ozolai, kā arī N pilsētas sociālā dienesta pārstāvei Annai Liepai, izskatīja G.Ozolas iesniegumu lietā Nr.3-5/11-2014 par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu Agnesei Bērziņai un

konstatēja:

N bāriņtiesā (turpmāk - bāriņtiesa) 2014.gada 25.maijā saņemts Pētera Bērziņa vecmāmiņas Gunas Ozolas, deklarētā dzīvesvieta N pilsētā Liepas ielā 2 dz.4, iesniegums, kurā iesniedzēja lūdz pārtraukt bērna mātei Agnesei Bērziņai, deklarētā dzīvesvieta N pilsētā, Ērgļu ielā 3 dz.4, P.Bērziņa aizgādības tiesības un iecelt viņu par bērna aizbildni, jo A.Bērziņa regulāri lieto alkoholu, dēla aprūpei nevelta pienācīgu uzmanību un bērna atrašanās pie mātes rada bērna veselībai un dzīvībai bīstamus apstākļus.

P.Bērziņš ir A.Bērziņas dēls, ko apliecina lietas materiālos esošā P.Bērziņa dzimšanas apliecības kopija. Bērna tēvs Egils Bērziņš miris 2013.gada 16.februārī, ko apliecina lietas materiālos esošā N pilsētas dzimtsarakstu nodaļas 2013.gada 18.aprīlī sniegtā izziņa Nr.001.

Bāriņtiesas sēdē G.Ozola paskaidroja, ka pēc P.Bērziņa tēva nāves A.Bērziņa pastiprināti sākusī lietot alkoholu, zaudējusi darbu, un kopš tā laika faktiski nenodarbojas ar dēla audzināšanu, nerūpējas par dēlu, par dēla sekmēm neinteresējas un nepietiekamā apmērā rūpējas par dēla veselību. A.Bērziņai nav pastāvīgas darbavietas, nav ienākumu, ģimenes valsts pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju viņa izlieto savām vajadzībām. Mazdēls vairākkārt sūdzējies par to, ka mājās bieži nepietiek pārtikas, viņam traucē mātes dzīvesveids, jo dzīvoklī pulcējas svešas personas.

A.Bērziņa G.Ozolas iesniegumā minēto neatzina un norādīja, ka par dēlu iespēju robežās rūpējas un nevēlas, lai dēls tiktu šķirts no viņas. Tāpat A.Bērziņa noliedz, ka viņa lieto alkoholu un nenodrošina bērnam atbilstošu aprūpi un audzināšanu. Ģimenes valsts pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju izlieto ģimenes vajadzībām, jo tie ir ģimenes vienīgie ienākumi. Atzīst, ka dzīvoklī ciemojas viņas paziņas, taču neuzskata, ka tādējādi traucē bērnam.

Bāriņtiesa 2014.gada 11.jūnijā veikusi sarunu ar A.Bērziņas kaimiņieni V.Zemīti un noskaidrojusi, ka viņa vairākkārt ir redzējusi P.Bērziņu sezonai nepiemērotā apģērbā, kā arī viņa apliecinājusi, ka A.Bērziņas dzīvoklī bieži pulcējas cilvēki, kuri skaļi uzvedas un nereti ir agresīvi, lieto alkoholu. A.Bērziņa bieži redzēta alkohola reibumā. Ir bijuši gadījumi, kad bērns lūdzis viņai pārtiku un teicis, ka mājās nav ko ēst.

Bāriņtiesa 2014.gada 10. un 23.jūnijā pārbaudīja A.Bērziņas ģimenes dzīves apstākļus, ko apliecina sastādītie dzīves apstākļu pārbaudes akti, un konstatēja, ka dzīvoklī, kurā uzturas A.Bērziņa ar dēlu, ir atslēgta elektrība, bērnam nav iekārtota vieta mācībām, bērns skolā uzdotos mājasdarbus gatavo virtuvē, kur valda netīrība un nekārtība.

Atbilstoši Bērnu tiesību aizsardzības likuma 20.panta otrajai daļai, bērnam tiek dota iespēja tikt uzklautam jebkādas ar viņu saistītās administratīvās procedūrās, tādēļ bāriņtiesa nolūkā noskaidrot bērna viedokli 2014.gada 12.jūnijā veica sarunu ar bērnu, sarunas protokols atrodas lietas materiālos. Sarunas laikā P.Bērziņš pastāstīja, ka mājās bieži pulcējas svešas personas, kuras viņam nepatīk, jo ir skaļas un reizēm liekas, ka lietojušas alkoholiskos dzērienus. Nepilngadīgais zēns norāda, ka bieži ēd pusdienas un vakariņas pie vecmāmiņas vai

kaimiņienes, jo mājās ne vienmēr ir pagatavots ēdiens. Papildus bērns izteica vēlēšanos dzīvot pie vecmāmiņas, bet ciemoties pie mātes.

Lietas materiālos atrodas N pilsētas sociālā dienesta (turpmāk - sociālais dienests) sniegtā informācija par paveikto, sniedzot palīdzību A.Bērziņas ģimenei. Ziņojumā norādīts, ka A.Bērziņa pēc vīra nāves ir nonākusi krīzes situācijā, jo zaudējusi apgādnieku un šobrīd no sociālā dienesta vēlas saņemt materiālu palīdzību, taču pati nevēlas iesaistīties ģimenes situācijas uzlabošanā. A.Bērziņa nav reģistrējusies Nodarbinātības valsts aģentūrā kā darba meklētāja, sociālā dienesta dotos uzdevumus veikusi neregulāri. Bērna māte dotajā brīdī nav motivēta mērķtiecīgi risināt alkohola atkarības problēmu. A.Bērziņa apmeklējusi vienu narkologa konsultāciju. Sociālais dienests uzskata, ka A.Bērziņai ir nepieciešama sociālā un psihosociālā palīdzība. Sociālā dienesta rīcībā esošie materiāli liecina, ka pašreizējā situācijā bērna atrašanās mātes aprūpē kaitē bērnam un nav bērna interesēs, kā arī norāda, ka vēlams lemt par ārpusģimenes aprūpi uz laiku, kamēr sociālā darba rezultātā tiks uzlaboti A.Bērziņas dzīves apstākļi.

Lietas materiālos atrodas arī N pilsētas pašvaldības policijas (turpmāk tekstā - policija) informācija par to, ka A.Bērziņas kaimiņi vēlas vakara stundās vairākkārt ir ziņojuši policijai par to, ka A.Bērziņas dzīvoklī notiek skandāli, kā rezultātā tiek traucēts iedzīvotāju miers.

2014.gada 14.jūnijā bāriņtiesā saņemta N pilsētas Ozolu pamatskolas sniegtā informācija, ka P.Bērziņa māte A.Bērziņa ar mācību iestādes pedagogiem nesadarbojas. Par bērna sekmēm, sasniegumiem un skolas aktivitātēm interesējas viņa vecmāmiņa G.Ozola. Viņa apmeklē vecāku sapulces, interesējas spar zēna uzvedību, rūpējas arī par to, lai bērnam būtu nodrošināti visi vajadzīgi mācību līdzekļi.

2014.gada 16.jūnijā saņemta P.Bērziņa ģimenes ārstes Anetes Pāvuliņas sniegtā informācija, ka P.Bērziņš bieži slimo ar elpceļu slimībām. Bērna veselības aprūpi pārsvarā nodrošina G.Ozola. Kad bērnam ir veselības problēmas, ar ārsti sazinās bērna vecmāmiņa. Arī uz ārsta apskatēm pārsvarā ved vecmāmiņa. Ir bijis, ka atved arī māte, bet nākamajā vizītē konstatēts, ka māte nav ievērojusi ārsta rekomendācijas.

Bāriņtiesa atbilstoši 2006.gada 19.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” 76.punktā paredzētajam, izvērtējusi ģimenes riskus, konstatējot A.Bērziņai vairākus vidējus un augstus riskus, tajā skaitā attiecībā uz atkarību, prasmēm un zināšanām bērnu audzināšanā, vecāku pamatvajadzību nodrošinājumu, vecāku nodarbinātību, problēmas atzišanu un sadarbību ar Sociālo dienestu. P.Bērziņam arī konstatēti atsevišķi augsti riski, proti, attiecībā uz pamatvajadzību nodrošinājumu, bailēm no mājas apstākļiem un nepietiekamu uzraudzību.

Uzklausījusi lietas dalībnieku paskaidrojumus, kā arī iepazinusies ar lietā esošajiem dokumentiem, bāriņtiesa secina, ka G.Ozolas lūgums pārtraukt A.Bērziņai bērna aizgādības tiesības ir pamatots.

Latvijas Republikas Civillikuma (turpmāk - Civillikums) 177.pantā noteikts, ka izgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam). Bērna uzraudzība nozīmē rūpes par bērna paša drošību un trešās personas apdraudējuma novēršanu. Rūpes par bērna mantu nozīmē gādību par bērna mantas uzturēšanu un izmantošanu tās saglabāšanai un vairošanai.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteikto vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa paredz, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 203.panta pirmās daļas 3.punkts, kā arī Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka aizgādības tiesības vecākam tiek pārtrauktas, ja bāriņtiesa atzīst, ka vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību.

Iesniedzējas, sociālā dienesta, izglītības iestādes, ārstējošā ārsta un policijas sniegtā informācija liecina, ka A.Bērziņa nenodrošina bērnam pienācīgu aprūpi. Arī bāriņtiesa A.Bērziņas dzīves apstākļu pārbaudēs konstatēja, ka bērnam netiek nodrošināta bērna attīstībai labvēlīga sociālā vide un bērna turpmākā atrašanās mātes aprūpē var kaitēt bērna interesēm. Tādēļ bāriņtiesa secina, ka ir iestājušies Civillikuma 203.panta pirmās daļas 3.punktā un Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmās daļas 3.punktā minētie apstākļi, kas ir pamats, lai A.Bērziņai pārtrauktu bērna aizgādības tiesības.

Civillikuma 203.panta otrā daļa paredz, ka gadījumā, ja aizgādības tiesības pārtrauc vienam vecākam, aprūpi īsteno otrs vecāks, bet, ja arī tam ir šķēršļi - bāriņtiesa gādā par bērna ārpusģimenes aprūpi.

Ievērojot to, ka bērna tēvs ir miris un, ka pašreiz nav iespējams novērst bērna attīstībai nelabvēlīgus apstākļus pie bērna mātes, pārtraucot bērna aizgādības tiesības bērna mātei, zēnam nepieciešams nekavējoties nodrošināt ārpusģimenes aprūpi.

Nemot vērā minēto un pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmās daļas 3.punktu un Civillikuma 203.panta pirmās daļas 3.punktu, bāriņtiesa

nolēma:

pārtraukt Pētera Bērziņa, personas kods 333333-44444, aizgādības tiesības Agnesei Bērziņai, personas kods 111111-22222.

Lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas brīdī un izpildāms nekavējoties.

Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās brīža Administratīvās rajona tiesas N tiesu namā, N pilsētā, N ielā 0, LV-0000.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja

(paraksts) I.Ozoliņa

Bāriņtiesas locekļi

(paraksts) M.Liepiņa

(zīmogs)

(paraksts) K.Ļaviņš

NORAKSTS PAREIZS

N bāriņtiesas priekšsēdētāja I.Ozoliņa (paraksts)

N pilsētā, 2014.gada 20.jūnijā

z.v.